

Een beginnende imker gaat Warré

Tekst en foto's Eric Etman

Na een jarenlang sluimerend verlangen naar het houden van bijen moest het er in 2021 van komen: het volgen van een cursus van de NBV en daadwerkelijk imker worden. Na enige corona-onzekerheid kwam het goede nieuws dat de basiscursus in Deventer door zou gaan. Inmiddels had ik mij gestort op boeken en internet om alvast zoveel mogelijk kennis op te zuigen. Het werd me al snel duidelijk dat het aantal manieren om bijen te houden bij wijze van spreken even groot is als het aantal imkers. Dus wat doe je dan: je gaat op zoek naar een methode die je het meeste aanspreekt. Zelf zocht ik het in de meer natuurlijke hoek, waarbij de bijen zelf bepalen op welke momenten in het seizoen zij hun verschillende werkzaamheden uitvoeren. Voor mij leidde dit tot de keuze voor de Warré-methode, maar wel met modificatie.

De Warré-methode

De methode van Warré is vernoemd naar de uitvinder, de Franse abt Émile Warré (1867-1951). Zijn kastontwerp bestaat uit een aantal vierkante houten bakken van 30 x 30 x 21 cm, die tot doel hebben de natuurlijke clustergrootte en de natuurlijke broedplaats (holle boom) van een bijenvolk na te bootsen. Een standaard Warré-kast is twee bakken hoog (ongeveer 38 L inhoud), maar tijdens een grote dracht kan een hoogte van zes bakken of meer worden bereikt. Iedere bak bevat acht toplatten die de basis vormen voor natuurbouw van de raten.

Nieuwe bakken worden van onderaf toegevoegd. Dat heeft als voordeel dat het volk niet gestoord wordt en het broed niet afkoelt. Van nature zal het broednest naar beneden schuiven als de broedcellen aan de bovenkant van het nest gevuld worden met honing. De bijen, en niet de imker, organiseren het nest. De imker kan honing oogsten uit de bovenkant van de kast

na een goede drachtperiode of aan het einde van het seizoen, mits de bijen voldoende voorraad hebben voor de koudere wintermaanden (meestal volstaat één volle bak honingraat). Omdat de oudste raten van het volk worden geoogst en niet terug in de kast worden gebracht ontstaat een gezond proces van constante raatvernieuwing.

Op de bovenste bak staat een zogenaamde 'quilt box', een 8 cm hoge bak met een bodem van doek en gevuld met stro of houtkrullen. Dit quiltgedeelte fungeert als isolator en vochtregulator. Het zadeldak zorgt dat de regen aan de zijkanten afstroomt en ventilatieopeningen in het dak voorkomen dat zonnestraling de kast oververhit.

Mijn modificatie

Een vierkante kast is geen holle boom, dus voor mij geen vierkante standaardkast. Echt rond is weer erg moeilijk te maken, dus werd het een twaalfzijdige kast, van 3 cm dik hout voor een grotere isolatiewaarde. Mijn kast is ook niet superglad geschuurd en heeft hier en daar kieren; het is tenslotte handwerk. Dit stimuleert de bijen echter extra om propolis aan te brengen en dat komt de gezondheid van het volk ten goede. Om het praktijkgedeelte van de basiscursus te kunnen uitvoeren met deze kast had ik een extra uitdaging, want het volk kreeg ik op een zesramer. Daarom heb ik ook een bak gemaakt met ruimte voor tien ramen (conform de cursus) die past in mijn Warré-kast. Die zal er door het toevoegen van bakken eronder volgend jaar vanzelf 'uitgroeien'.

Verder heb ik in mijn kast voor noodgevalen ook een voederbak die ik tussen de bovenste bak en de quilt-bak kan zetten en heb ik onderin een rooster met varroalade, zodat ik de mijtenval kan monitoren. Ik hoop overigens dat natuurbouw van de raten de varroamijt kan onderdrukken door afwisseling in afmeting van de broedcellen.

Een twaalfzijdige Warré-bak

Een bak met ruimte voor tien ramen die past in mijn Warré-kast

De bouwfasen van de Warré-kast

Na de cursus zal mijn volk rust krijgen, want bij Warré staat het zo min mogelijk storen van de bijen hoog in het vaandel. Dus misschien slechts één inspectie per jaar bij het oogsten van de honing. De rest van het jaar verwacht ik dat het observeren van de vliegplank voldoende is, want de soort en mate van activiteit daar zegt volgens mij genoeg over de vitaliteit van het volk.

Tot slot de honing

Honing slingeren zit er bij de toplattenmethode niet in. Maar honingpersen blijkt ook diverse voordelen te hebben. Dat is een artikel op zichzelf waard, maar samengevat blijkt uit literatuur (Kadri e.a., 2017) dat de totale voedingswaarde en het gehalte aan mineralen (K, Ca, Mg, Na, Fe, Li, Zn) hoger zijn in geperste honing. Ook bleek de hoeveelheid stuifmeel in geperste honingmonsters 5,6 keer zo hoog als in geslingerde honing, met als gevolg dat geperste honing gezonder is (Kostić e.a., 2020) en complexer van smaak. Maar of complexer ook lekkerder is, blijft uiteraard een kwestie van persoonlijke smaak.

Kortom, Warré geeft mij hopelijk minder werk door het jaar en misschien wel minder honing, maar wel van prima kwaliteit en waarschijnlijk een gelukkig bijenvolk.

Wilt u meer weten over de Warré-methode of wilt u ook uw eigen twaalfzijdige Warré-kast maken, dan kunt u mij via de volgende kanalen bereiken:

Instagram: @de_beginnende_imker

E-mail: de_beginnende_imker@hotmail.com

Trots op het eindresultaat!

Literatuur

Kadri, S.M., Zaluski, R. en De Oliveira Orsi, R., 2017. Nutritional and mineral contents of honey extracted by centrifugation and pressed processes. *Food Chemistry* 218(1): 237-241.

Kostić, A.Ž., Milinčić, D.D., Barać, M.B., Shariati, M.A., Tešić, Ž.L. en Pešić, M.B., 2020. The application of pollen as a functional food and feed ingredient – The present and perspectives. *Biomolecules* 10(1): 84.